

Simen Oetie

'De lêste halte'. auteur: Simen Oetie, uitgever: Friese Boekenclub 2005, ISBN 9074918999, € 14,00

Simen Oetie, schrijversnaam van Simen de Jong (1942) biedt met zijn debuutroman *De lêste halte* Friesland een weelderig leesgenoegen. Eerder kwamen van hem korte verhalen uit in literaire bladen en in december 2001 de gewaagde parabel *Een geur van verlangen*, geschreven n.a.v. het koninklijk huwelijk (zie *Concept*, 16e jaargang, nr. 2 van mei 2002). *De lêste halte*, verschenen in een oplage van 3000 exemplaren, heeft intussen zijn weg gevonden naar de lezer. De roman is een vertaling van het oorspronkelijk in het Nederlands geschreven *Dubbelhartig* en moet zijn weg nog vinden naar een Nederlandse uitgever. Het boek speelt in Friesland en gaat over universele onderwerpen, 'oer dea en leafde, weemoed en ferlakkerij' (flaptekst). De ik-figuur, Meindert Minnema, onderzoekt de verdachte omstandigheden waaronder zijn oom is gestorven en ontmoet mensen die zijn integriteit niet ten goede komen. In de veertien dagen waarvan hij verslag doet, overlijdt zijn vader, waardoor zijn identiteit nog verder wordt ondermijnd. In plaats van doelgericht werken verliest hij zich in allerlei onderwerpen en passies die Simen Oetie gelegenheid geven een gevoelige ode aan Friesland te schrijven. Zo wordt een tocht langs elf straten met de naam van de grote dichter Gysbert Japicx, een ware Friese Odyssee. Ook de schilder Alma Tadema krijgt de volle aandacht. De Jongs stijl is authentiek, in de zin dat hij verder een veelvoud van onderwerpen aansnijdt, zoals euthanasie, windenergie als verkwisting (én als metafoor voor de gevoelens van de hoofdpersoon), verhouding van geloof en zeker weten, vrije wil en voorbeschikking, dit alles geardeerd met anekdotes en feiten. Het boek prikkelt zo tot herlezing.

De eigen ervaringen van de schrijver

In de oorspronkelijke versie luidt de passage:

'De laatste tijd ben ik vaker ongeremd en floep er zaken uit waarvan ik achteraf spijt heb.'

'Welnee, je wou indruk maken, anders had je ook die volksschrijver in Greonterp niet genoemd.'

'Frija noemde die, ik vertelde mijn ervaringen, gebeurd is gebeurd.'

'Nee, jij koos uit wat je vertelde, daar had je een bedoeling mee. Jij hebt genoeg meegemaakt, keuze zat. Je koos een erotische hint, nogal uitdagend na vijf minuten lullen.' De stilte was als na een pendule die zwaar geslagen had.

'Jij bood haar aan wat jou werd aangeboden, zo zie ik het,' ging mijn

ontbreken ook in dit boek niet. Zoals eerder in Een geur van verlangen draven de Kabouters weer op (de schrijver zat eertijds voor deze beweging in de gemeenteraad van Amsterdam). Ook de morbide praktijk van de begin april overleden "volkschrijver" Reve *), het offeren van een slaatje inclusief geslachtsdeel, ontbreekt niet, overigens een publiek geheim: ook Jan Wolkers vertelde in een In memoriam dat Reve niet kon stoppen met deze in mijn ogen "verachtelijke" [vgl. het "contemni" op de gevelsteen van zijn 'atelier'] handelwijze. Het citaat waarin het alter ego van Simen Oetie, Meindert Minnema, Reve in de Friese letteren vereeuwigt wil ik u niet onthouden, p.178/179 Meindert Minnema in gesprek met zijn broer:

'De lêste tiid binne de remmen faker by my los en floepe der dingen út dêr't ik efterôf spyt fan haw.'

'Wolnee, do woest yndruk meitsje, oars hiest ek dy folksskriuwer yn Greonterp net neamd.'

'Frija neamde dy, ik fertelde myn ûnderfiningen, bard is bard.'

'Nee, do keast út watst ferteldest, dêr hiest in bedoeling mei. Do hast genôch meimakke, kar genôch. Do keast in eroatyske hint, nochal útdaagjend nei fiif minuten lullen.' *De stilte wie as nei in pendule dy't slein hie.*

'Do beast har oan wat dy oanbean waard, sa sjoch ik it,' gong myn broer fierder, 'dat dy skriuwer daliks op dy foel is dêroanta en dat er daliks syn hiele hawwen en hâlden op in presintearbledsje lei moat hy witte, mar datsto dêrmei begjinst te suteljen stekt my, do bist wòl myn grutte broer.

Boppedat die er dat wol faker, gewoan in skimmelig ferhaaltsje.'

'Hy hie in lekkere salade makke en frege oft ik sin hie, ik wifke, hy krong oan, ik stimde ta; de lytse keamer siet fol jonge mannen, it wie der broeierich en doe brocht er my út it keukentsje in board dêr't slaad op lei en sniene augurken en komkommer en in ronfele lije woarst yn 'e midden.'

'Makket net út, do haptest ta! Dat hoecht Frija dochs net te witten? Binnen fiif minuten!'

'Kertier.'

broer verder, 'dat die schrijver meteen op jou viel is tot daar aan toe en dat hij meteen zijn hele hebben en houden op een presenteerblaadje legde moet hij weten, maar dat jij daarmee gaat leuren steekt me, je bent wèl mijn grote broer. Bovendien deed hij dat wel vaker, gewoon oud krentenbrood.'

'Hij had een lekkere salade gemaakt en vroeg of ik trek had, ik weifelde, hij drong aan, ik stemde in; de kleine kamer zat vol jonge mannen, ze waren aan het broeien en toen bracht hij me uit het keukentje een bord waarop sla lag en gesenden augurk en komkommer én een gerimpelde lauwe worst in het midden.' 'Maakt niet uit, jij hapte toe! Dat hoeft Frija toch niet te weten? Binnen vijf minuten!'

'Kwartier.'

Wij waren er vanochtend. Wat is dat een gat! Je kunt er niet eens verder rijden: gras, gras en nog eens gras. [verwijzing naar Reve's Huize 'Het Gras' (vdH.).]

'Op de fiets wel.'

'Ja, op de fiets. Mooi begraafplaatsje trouwens.'

'Zag je de gevelsteen nog met Pati et contemni? Lijden en veracht worden, daar herkennen we ons allemaal wel in op z'n tijd.'

Marcus van der Heide

*'Wy wiene der fan 'e moarn. Wat is dat
in gat! Do kinst net iens fierder ride:
gers, gers en noch ris gers.'*

'Op 'e fyts wol.'

'Ja, op 'e fyts. Moai begraafplakje oars.'

*"Hast de gevelstien sjoen mei Pati et
contemni? Lijen en ferachte wurde, dêr
werkenne wy ús allegearre wol yn op
syn tiid.'*